

XXII-OJI JAUNŲJŲ MOKSLININKŲ PSICHOLOGŲ KONFERENCIJA

KASDIENYBĖ KINTANČIAME PASAULYJE

2025 m. gegužės 16 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
22nd Conference of Junior Researchers in Psychology
EVERYDAY LIFE IN A CHANGING WORLD
May 16, 2025

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

KONFERENCIJOS ORGANIZACINIS KOMITETAS || ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair:

Greta Guogaitė

Nariai || Members:

Miglė Rudytė

Justė Margevičienė

Agnė Grigaitė

Livija Žiemienė

Donata Pečiukėnienė

Studentai || Students:

Ramunė Serapinė

Gintarė Ušakovaitė

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS || SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkė || Chair:

prof. dr. Roma Jusienė

Nariai || Members:

prof. dr. Evaldas Kazlauskas

prof. dr. Ilona Laurinaitytė

doc. dr. Sigita Girdzijauskienė,

doc. dr. Greta Kaluževičiūtė-Moreton

doc. dr. Ramunė Dirvanskienė

dr. Arūnas Žiedelis

dr. Said Dadašev

dr. Austėja Dumarkaitė

KONFERENCIJOS GLOBĖJA || PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI || CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

INFORMACINIS RĖMĖJAS | INFORMATIONAL SPONSOR

Lietuvos
psichologų
sąjunga

RĖMĖJAI | SPONSORS

PARTNERIS | PARTNER

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

DOI <https://doi.org/10.15388/JMPK.2025>

ISSN 2669-0357

Copyright © 2025 Authors. Published by Vilnius University Press

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

prielaidą, kad yra reikalingas specifinis matavimo instrumentas. Jo sukūrimui gali padėti išsami mokslinės literatūros apžvalga, leisianti konceptualizuoti įvertinimo instrumentų kontekstą. Šio darbo tikslas - sistemiškai išnagrinėti vaikų, esančių PTSS ar KPTSS rizikoje, kasdienio funkcionavimo sunkumų įvertinimo instrumentus. Mokslinio darbo vadovė doc. dr. P. Želvienė, VU Psichotraumatologijos centras.

Metodika. Sisteminė literatūros paieška atlikta vienoje duomenų bazėje PubMed, 2024 m. gruodžio mėn. - 2025 m. sausio mėn. Publikacijų įtraukimo kriterijai: (1) originalūs ir laisvai prieinami, publikuoti anglų ir lietuvių kalbomis, (2) nuo 2021 m. sausio 1 d., (3) nagrinėjamas vaikų ir paauglių (0-18 m.), kurie yra PTSS ar KPTSS rizikoje, kasdienis funkcionavimas, (4) pateikiamas kasdienio funkcionavimo vertinimas. Paieška pateikė 1569 mokslinių straipsnių. Į galutinę analizę įtraukta 15 publikacijų.

Rezultatai. Vaikų, esančių PTSS ar KPTSS rizikoje, kasdienio funkcionavimo sunkumai tyrimuose vertinami įvairiai: į sutrikimo matavimo instrumentą įtraukiant papildomą skalę ar pasitelkiant atskirą instrumentą (dažniausiai naudojamas Galių ir sunkumų klausimynas) (Elliott et al., 2021, Veronese et al., 2024). Tyrimai atskleidžia vaikų kasdienio funkcionavimo sunkumų įvertinimo iššūkius ir išsamaus instrumento reikalingumą.

Išvados. Sisteminė apžvalga išryškino specifinio instrumento poreikį, kuris apimtų išsamų vaikų, esančių PTSS ar KPTSS rizikoje, kasdinių sunkumų įvertinimą.

Raktiniai žodžiai: Vaikai, PTSS, KPTSS, kasdienis funkcionavimas.

NUOTOLINIŲ KONSULTACIJŲ VEIKSMINGUMO IR ANKSTYVO NUTRAUKIMO VEIKSNIŲ TYRIMAS

Paulina Paškevičiūtė, dr. Alfredas Laurinavičius, dr. Neringa Grigutytė, dr. Jonas Eimontas
*Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas, Klinikinės
psichologijos katedra*

Įvadas. Literatūroje galima rasti tyrimų, įrodančių nuotolinių konsultacijų veiksmingumą (Dumarkaite et al., 2023; Hedman-Lagerlöf et al., 2023), tačiau vis dar lieka nemažai neatsakytų klausimų apie šio proceso ypatumus – psichologo ir kliento įsitraukimo į konsultacijas lygį bei jų terapinio bendradarbiavimo stiprumą. Trūksta žinių ir apie ankstyvo konsultacijų nutraukimo mastą bei priežastis. Taip pat svarbu įvertinti, kokie klientų asmeniniai veiksniai yra susiję su psichologinio konsultavimo internetu veiksmingumu ir įsitraukimu į konsultacijas. Šio tyrimo tikslas – ištirti nuotolinio konsultavimo efektyvumo ir ankstyvo nutraukimo veiksnius.

Metodika. Tyrimo dalyviais numatomi internetinės platformos <https://www.pasikalbek.lt/> klientai ir juos konsultuojantys psichologai. Planuojama, kad per numatytą laikotarpį tyrime dalyvaus ne mažiau kaip 200 klientų ir juos konsultuojančių psichologų. Numatoma atlikti kartotinius matavimus prieš pirmą konsultaciją, ir po 1,2,3,5,10 konsultacijų. Instrumentai: Didžiojo penketo klausimynas-2 (BFI-2; Soto & John, 2017), Depresijos, nerimo ir streso klausimynas (DASS-21; Lovibond & Lovibond, 1995), Milvokio lūkesčių dėl terapijos skalė (MPEQ-B; Normberg et al., 2011), Terapinio bendradarbiavimo skalė (WAI; Hatcher & Gillaspay, 2006), Terapeuto tikėjimo skalė (THCS); Bartholomew et al., 2020) ir tyrėjų parengti klausimai.

Rezultatai. Esamu momentu yra atliktas pilotinis tyrimas ir atliktos korekcijos. Nustatyta, kad dažniausiai konsultacijos yra nutraukiamos darbo su psichologu pradžioje: po pirmos konsultacijos tolesnį darbą nutraukia 36 proc. dalyvių, po antros 16 proc. dalyvių, o po trečios

9 proc. dalyvių. Pilotinio tyrimo metu (N =22) buvo įvertintos instrumentų psichometrinės charakteristikos, kurios buvo tinkamos.

Diskusija. Pagrindinio tyrimo duomenys yra renkami, tačiau yra tikimasi, kad rezultatai atitiks jau atliktų tyrimų, kuriuose buvo vertinami su klientu ir psichologu susiję terapiniai veiksniai, tendencijas (Kaiser et al., 2020; Tschuschke et al., 2020). Šiame tyrime tikimės aptikti ankstyvų konsultacijų veiksmingumo bei ankstyvo nutraukimo ryšį su santykiu su psichologu, kliento lūkesčiais bei asmenybės bruožais, psichologinės savijautos kaita, psichologo lūkesčiais ir kliento bei psichologo terapinio aljanso suvokimu. Tyrimas yra finansuojamas LMT (P-MIP-24-136).

Raktiniai žodžiai: nuotolinis konsultavimas, veiksmingumas, ankstyvas nutraukimas.

MELAS PSICHOTERAPIJOS PROCESE: PSICHOTERAPIJOS KLIENTŲ PERSPEKTYVA

Sandra Paulauskaitė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Įvadas. Kliento melas psichoterapeutui gali paveikti terapijos procesą ir terapinį santykį, todėl itin svarbu geriau suprasti šį fenomeną, juolab kad panašaus pobūdžio tyrimų Lietuvoje neaptikta. Pasaulyje dažniausios tyrimų kryptys – nesąžiningumo rūšys, motyvai, temos, pasekmės terapijai (Blanchard & Farber, 2016), daugiau randama kiekybinių tyrimų šia tema. Tyrimo tikslas – atskleisti, išanalizuoti ir aprašyti kliento melavimo psichoterapijos procese patyrimą.

Metodika. Tyrime dalyvavo 6 ilgalaikės psichoterapijos klientės, amžius – nuo 27 iki 39 m. Tyrimo duomenys surinkti pusiau struktūruoto giluminio interviu būdu, jie buvo analizuoti indukcinės teminės analizės būdu pagal Braun ir Clarke (2006).

Rezultatai ir išvados. Išanalizavus tyrimo duomenis buvo išskirtos šios 5 tyrimo dalyvių patyrimą atskleidžiančios temos: Kankinančios reakcijos į savo melą; Siekiu save apsaugoti; „Pati burna meluoja“; Melas kaip vagystė; Melas turi prasmę. Melavimą savo psichoterapeutėms klientės patiria kaip nemalonių jausminių išgyvenimų, varginančių kūno pojūčių ir kamuojančių minčių visumą. Melavimo, kaip siekiu save apsaugoti, patyrimas atsiskleidžia per: tai, jog nesaugus terapinis santykis skatina klientės meluoti; bandymus melu kontroliuoti situaciją / procesą; mėginimus melu apsaugoti save nuo etiketės, diagnozės, statuso ir terapeutų neigiamo vertinimo bei nepriėmimo; terapeutų „baudimą“ melavimu; savivertės saugojimą melu, nusistatant sau vidinį pažadą susiimti artimiausiu metu ateityje – tokiu atveju dabarties melas kol kas tartum „nesiskaito“, nes jau visai tuoj bus padaryta tai, apie ką klientės melavo – taip melas jau visai tuoj virs tiesa. Melavimo pradžią klientės dažnai patiria kaip tam tikrą savaeigį, automatinį, ne visai valdomą, apgalvotą ar sąmoningą procesą, kuris tiesiog kažkaip „gavosi“. Klientės melavimą taip pat patiria kaip savęs bei terapeutų apvogimą nuo galimos naudos ir terapinio proceso nuskurdinimą. Tačiau kartu pastebi, kad melavimas psichoterapijos metu yra kaip mažas jų realaus gyvenimo atspindys, taip pat bando išvelgti melavimo svarbą terapijos eigai, savirefleksijai. Tyrimo rezultatai gali papildyti tiek teorinę literatūrą apie melo fenomeną psichoterapijos procese, tiek padėti psichoterapeutams bei supervizoriams praktikams labiau suprasti savo klientus.

Tyrimo vadovė – dr. Marija Vaštakė, Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Raktiniai žodžiai: melas, psichoterapijos procesas, klientų perspektyva, teminė analizė.